Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0287

Proračun za 2024. – ocjena provedbe metodologije uključivanja rodne osviještenosti u proračunu EU-a

Rezolucija Europskog parlamenta od 25. studenoga 2025. o proračunu za 2024. – ocjena provedbe metodologije uključivanja rodne osviještenosti u proračunu EU-a (2025/2033(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 2. i članak 3. Ugovora o Europskoj uniji,

– uzimajući u obzir članke 8., 10. i 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir članke 21. i 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2024/765 od 29. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.[1],

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2022/2496 od 15. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.[2],

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.[3],

---

1 SL L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
2 SL L 325, 20.12.2022., str. 11., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
3 SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. listopada 2023. o prijedlogu revizije višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. u sredini programskog razdoblja[4],

– uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava[5], a posebno njegovu točku 16.f,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije[6], a posebno njezin članak 33.,

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Vijeća o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034. od 16. srpnja 2025. (COM(2025)0571),

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 16. srpnja 2025. o uspostavi okvira za praćenje proračunskih rashoda i uspješnost te drugih horizontalnih pravila za programe i aktivnosti Unije (COM(2025)0545) i popratno izvješće o procjeni učinka od 16. srpnja 2025. (SWD(2025)0590),

– uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 3. studenoga 2021. naslovljen „Smjernice za bolju regulativu” (SWD(2021)0305),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija jednakosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.” (COM(2020)0152),

– uzimajući u obzir izvješće Komisije o rodnoj ravnopravnosti u EU-u za 2025.,

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 7. ožujka 2025. naslovljenu „Plan za prava žena” (COM(2025)0097),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o Strategiji EU-a za rodnu ravnopravnost[7],

---

4 SL C, C/2024/1195, 23.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.

5 SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28., ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

6 SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 SL C 456, 10.11.2021., str. 208.

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2022. o rodno osviještenoj politici u Europskom parlamentu – godišnje izvješće za 2020.[8],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. travnja 2025. općim smjernicama za pripremu proračuna za 2026., dio III. Komisija[9],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 7. svibnja 2025. o obnovljenom dugoročnom proračunu Unije u svijetu koji se mijenja[10],

– uzimajući u obzir izvještaj Komisije o procjenama za financijsku godinu 2026. od 4. lipnja 2025. (SEC(2025)0250),

– uzimajući u obzir izvještaje o uspješnosti programa za rashode poslovanja uključene u radni dokument, I. dio, od lipnja 2025. priložen nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2026. (COM(2025)0300),

– uzimajući u obzir Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – financijska godina 2021. (COM(2022)0401),

– uzimajući u obzir Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – financijska godina 2022. (COM(2023)0401),

– uzimajući u obzir Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – financijska godina 2023. (COM(2024)0401),

– uzimajući u obzir Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti – financijska godina 2024. (COM(2025)0824),

– uzimajući u obzir posebno izvješće Europskog revizorskog suda 10/2021 od 26. svibnja 2021. naslovljeno „Uključivanje rodno osviještene politike u proračun EU-a: vrijeme je da se riječi pretoče u djela”,

– uzimajući u obzir kratko izvješće Službe Europskog parlamenta za istraživanja iz veljače 2025. naslovljeno „Rodno osviještena izrada proračuna: trenutačno stanje i prilike za 10. saziv Europskog parlamenta”,

– uzimajući u obzir studiju koju su zatražili Odbor za proračune i Odbor za proračunski nadzor naslovljenu „Donošenje rodno osjetljivog proračuna za Europsku uniju – stanje 2024.”,

---

8 SL C 347, 9.9.2022., str. 139.
9 SL C, C/2025/4382, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4382/oj.
10 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0090.

– uzimajući u obzir radionicu od 25. lipnja 2025. koju je zatražio Odbor za proračunski nadzor naslovljenu „Provedba metodologije rodno osviještene politike u proračunu EU-a”,

– uzimajući u obzir pisane odgovore kandidata za povjerenika za proračun, borbu protiv prijevara i javnu upravu tijekom saslušanja 2024.,

– uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju i Platformu za djelovanje (1995.),

– uzimajući u obzir završno izvješće stručne skupine Vijeća Europe za rodno osviještenu izradu proračuna (2005.),

– uzimajući u obzir aktivnosti Europskog instituta za ravnopravnost spolova (EIGE) i njegove publikacije,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A10-0212/2025),

A. budući da je rodna ravnopravnost cilj EU-a utvrđen u njegovu primarnom pravu i načelo koje bi trebalo biti u središtu svih politika EU-a;

B. budući da je rodno osviještena politika globalno priznata strategija kojom se jamči integracija rodne perspektive pri osmišljavanju, provedbi i ocjenjivanju svih politika, programa i mjera u cilju promicanja rodne ravnopravnosti i borbe protiv diskriminacije;

C. budući da Vijeće Europe definira rodno osviještenu izradu proračuna kao rodno uvjetovanu procjenu proračuna koja uključuje rodnu perspektivu na svim razinama proračunskog postupka te restrukturira prihode i rashode radi promicanja rodne ravnopravnosti;

D. budući da EIGE opisuje rodno osviještenu izradu proračuna kao alat koji oblikovateljima politika omogućuje promicanje odgovornosti i transparentnosti, povećanje uravnoteženog sudjelovanja svih rodova u proračunskom postupku i promicanje rodne ravnopravnosti;

E. budući da je Europski revizorski sud istaknuo da se u višegodišnjem financijskom okviru (VFO) EU-a za razdoblje 2014. – 2020. rodna ravnopravnost nije na odgovarajući način uzela u obzir;

F. budući da je uključivanje rodne ravnopravnosti kao horizontalnog prioriteta u proračun EU-a već dugo goruće pitanje koje izaziva zabrinutost i u Odboru za proračunski nadzor i u Parlamentu te se smatra ključnim kriterijem za procjenu izvršenja proračuna EU-a i

njegova dobrog financijskog upravljanja, uspješnosti i proporcionalnosti;

G. budući da je rodno osviještena politika u proračunu EU-a ojačana Međuinstitucijskim sporazumom priloženim VFO-u za razdoblje 2021. – 2027., među ostalim uključivanjem zahtjeva za jačanje procjene učinka na rodnu ravnopravnost u procjenama učinka i evaluacijama na temelju okvira za bolju izradu zakonodavstva te za razvoj pilot-metodologije za mjerenje rashoda relevantnih za promicanje rodne ravnopravnosti na razini programa od 2023.;

H. budući da je za postizanje rodne ravnopravnosti potreban intersekcijski pristup izradi rodno osjetljivog proračuna kojim se uzima u obzir složena diskriminacija s kojom se suočavaju žene koje pripadaju rasiziranim skupinama, osobe s invaliditetom, LGBTIQ+ osobe i migranti kako bi se osiguralo da se potrošnjom EU-a promiče ravnopravnost u svim dimenzijama;

I. budući da je obitelj temeljna jedinica društva i da ima ključnu ulogu u poticanju dobrobiti, stabilnosti i razvoja pojedinaca, zajednica i nacija; budući da je stoga ključno da se horizontalne politike EU-a aktivno promiču i podupiru;

J. budući da je izrada rodno osjetljivog proračuna preduvjet za postizanje rodne ravnopravnosti i da je sama po sebi uvjet za pametan, održiv i uključiv rast, uključujući unutar EU-a, za koji je EIGE pomoću snažnog ekonometrijskog modela koji se primjenjuje na poseban kontekst EU-a pokazao da bi poboljšanje rodne ravnopravnosti dovelo do niza makroekonomskih koristi u nekoliko područja kao što su obrazovanje, aktivnost na tržištu rada i plaće; budući da je EIGE također pokazao da rodna ravnopravnost općenito ima snažan i pozitivan učinak na BDP po stanovniku te da bi poboljšanje rodne ravnopravnosti dovelo do povećanja BDP-a EU-a po stanovniku od najmanje 6,1 % i do 9,6 % do 2050., što iznosi 1,95 bilijuna EUR odnosno 3,15 bilijuna EUR;

K. budući da je EIGE izvijestio da je od 2021. došlo do zabrinjavajućeg smanjenja napora država članica u provedbi rodno osviještene politike, što je trend koji se ne bi trebao odražavati na razini EU-a;

L. budući da je sustavna integracija ex ante procjena učinka na rodnu ravnopravnost i mjera ublažavanja u postupke donošenja politika EU-a potrebna kako bi se osiguralo da buduće inicijative promiču rodnu ravnopravnost, a da je ne pogoršavaju;

M. budući da demokratske institucije moraju odražavati raznolikost društva, prije svega u sastavu svojeg osoblja;

N. budući da je rodna ravnoteža i dalje neostvareni cilj na brojnim ključnim razinama donošenja odluka;

O. budući da se Pekinškom deklaracijom i Platformom za djelovanje poziva na uključivanje rodne perspektive u proračunske odluke na svim razinama te da je EU predan primjeni svojih načela, posebno kako bi se osiguralo da javna sredstva učinkovito doprinose rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena u svim područjima politika;

Opće napomene

1. pozdravlja činjenicu da je u skladu sa svojim obvezujućim obvezama i nakon opetovanih poziva Parlamenta Komisija razvila pilot-metodologiju za praćenje i mjerenje rashoda povezanih s rodnom ravnopravnošću na programskoj razini u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. u cilju poboljšanja rodno osviještene politike u proračunskom postupku Komisije i poboljšanja načina na koji se oblikovanjem politika i dodjelom sredstava promiču ciljevi rodne ravnopravnosti;

2. napominje da u skladu s postojećom metodologijom Komisija dodjeljuje različite ocjene programima na temelju procjene njihova doprinosa rodnoj ravnopravnosti na najdetaljnijoj mogućoj razini intervencije, dajući ocjenu:

   (a) 2 intervencijama čiji je glavni cilj poboljšati rodnu ravnopravnost;

   (b) 1 intervencijama kojima je rodna ravnopravnost važan i namjeravan cilj, ali ne i glavni razlog intervencije;

   (c) 0 neciljanim intervencijama, to jest intervencijama za koje se ne očekuje da će znatno utjecati na rodnu ravnopravnost;

   (d) 0* intervencijama s vjerojatnim, ali još nejasnim pozitivnim učinkom na rodnu ravnopravnost;

3. napominje da se metodologija temelji na pokazatelju politike rodne ravnopravnosti koji je razvila Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj, kvalitativnog statističkog alata koji se koristi za praćenje i evidentiranje razvojnih aktivnosti usmjerenih na rodnu ravnopravnost kao cilj politike i koji Komisija primjenjuje na sve programe potrošnje proračuna EU-a u okviru podijeljenog, izravnog i neizravnog upravljanja;

4. naglašava da se metodologija Komisije razlikuje od pokazatelja politike rodne ravnopravnosti koji je razvila Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj jer ne uključuje ocjenu kojom bi se omogućilo praćenje mogućih negativnih učinaka potrošnje EU-a na ciljeve rodno osviještene politike i jer se njome uvodi kategorija 0* za intervencije s vjerojatnim, ali još uvijek nejasnim pozitivnim učinkom na rodnu ravnopravnost; ističe da bi u svakom slučaju trebalo izbjeći da metodologija Komisije dovede do neželjenih posljedica, kao što su odvraćanje ili odbijanje ulaganja u sektore koji su strateški, no u

kojima tradicionalno dominira jedan spol, uključujući obrambeni sektor;

O provedbi metodologije koju je razvila Komisija

5. napominje da je metodologija prvi put upotrijebljena u postupku izrade procjena proračuna EU-a za financijsku godinu 2023., uz retroaktivnu primjenu na proračune za financijske godine 2021. i 2022.;

6. napominje da je za financijsku godinu 2021., u trenutku objave povezanog godišnjeg izvješća o uspješnosti upravljanja i od 352 milijarde EUR u obvezama, ocjenu 2 dobilo 1 % obveza, ocjenu 1 njih 3 %, ocjenu 0 njih 1 %, a ocjenu 0* dobilo je 95 % obveza;

7. napominje da je za financijsku godinu 2022., u trenutku objave povezanog godišnjeg izvješća o uspješnosti upravljanja i od 321 milijarde EUR u obvezama, ocjenu 2 dobilo 2 % obveza, ocjenu 1 njih 9 %, ocjenu 0 njih 16 %, a ocjenu 0* dobilo je 73 % obveza;

8. napominje da je za financijsku godinu 2023., u trenutku objave povezanog godišnjeg izvješća o uspješnosti upravljanja i od 427 milijardi EUR u obvezama, ocjenu 2 dobilo 2 % obveza, ocjenu 1 njih 9 %, ocjenu 0 njih 69 %, a ocjenu 0* dobilo je 20 % obveza;

9. napominje da je za financijsku godinu 2024., u trenutku objave povezanog godišnjeg izvješća o uspješnosti upravljanja i od 195 milijardi EUR u obvezama, ocjenu 2 dobilo 3 % obveza, ocjenu 1 njih 17 %, ocjenu 0 njih 65 %, a ocjenu 0* dobilo je 16 % obveza;

10. shvaća da je smanjenje udjela obveza s ocjenom 0* tijekom godina rezultat poboljšanja prikupljanja i dostupnosti podataka kao i Komisijine sposobnosti izvješćivanja, što je njezinim glavnim upravama omogućilo da detaljnije mjere doprinos svojih programa rodnoj ravnopravnosti;

11. nadalje razumije da usporedba brojki koje odražavaju godišnje rezultate između financijskih godina ili izvlačenje pouka iz takvih usporedbi nema veliku dodanu vrijednost zbog ograničene dostupnosti podataka i ograničenog kapaciteta izvješćivanja u prvim financijskim godinama za koje je ova metodologija korištena;

12. napominje da Komisija smatra da je za intervencije s dodijeljenom ocjenom 2 ili 1 moguće smatrati da se njima promiče rodna ravnopravnost i da se, s obzirom na to, intervencijama u vrijednosti od 37,99 milijardi EUR promicala rodna ravnopravnost 2024., dok je ta brojka 2021. iznosila 10,76 milijardi EUR, 2022. godine 37,83 milijarde EUR i 2023. godine 47,99 milijardi EUR;

13. napominje da je smanjenje apsolutne vrijednosti intervencija za promicanje rodne ravnopravnosti između 2023. i 2024. izravna

posljedica smanjenja ukupnog iznosa obveza između te dvije financijske godine, što se u velikoj mjeri objašnjava postupnim ukidanjem obveza u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost;

14. napominje da je, uz rezultate dostavljene za svaku financijsku godinu, Komisija u Godišnjem izvješću o upravljanju proračunom EU-a i o njegovu izvršenju za 2024. objavila ponovnu procjenu svih prethodnih rezultata na temelju novijih i sveobuhvatnih procjena svojih programa, što je rezultiralo ukupnim trendovima koji upućuju na to da je za intervencije u razdoblju 2021. – 2024. njih 2 % dobilo ocjenu 2, njih 10 % ocjenu 1, njih 83 % ocjenu 0, dok je 5 % intervencija dobilo ocjenu 0*; nadalje napominje da je prema ponovnoj procjeni Komisije u financijskim godinama 2021. – 2024. 12 % proračunskih rashoda EU-a doprinijelo promicanju rodne ravnopravnosti (s ocjenama 1 i 2), što iznosi 158,4 milijarde EUR;

15. naglašava da svi proračunski programi EU-a ne ostvaruju jednake rezultate u pogledu integracije roda kao horizontalnog prioriteta, pri čemu neki programi ostvaruju mnogo bolje rezultate zbog svojeg oblikovanja politika, kao što su programi u okviru naslova 6. „Susjedstvo i svijet”, u kojem je rodna ravnopravnost utvrđena kao međusektorski prioritet s jasnim ciljevima i kriterijima, te posebni programi u okviru drugih naslova kao što je Obzor Europa, kojima se, zahvaljujući zahtjevu da se pri izradi proračuna kojim se uzima u obzir rodna perspektiva, potiče rodna ravnopravnost, ali i pozitivno utječe na prakse država članica unakrsnom kontaminacijom tijekom faze provedbe na nacionalnoj razini;

16. žali zbog toga što korištena metodologija, koja je alat za praćenje posebno osmišljen za operativne proračune, ne omogućuje pravilnu procjenu administrativnih proračuna institucija i tijela EU-a;

17. konstatira da je područje primjene metodologije ograničeno jer na adekvatan način ne obuhvaća sekundarne ili neizravne učinke programa na rodnu ravnopravnost, potencijalne negativne učinke ili intersekcijske dimenzije potrebne za sveobuhvatnu procjenu učinaka politike;

18. nadalje konstatira da se potencijalni negativni učinci programa na rodnu ravnopravnost nedovoljno uzimaju u obzir, posebno u sektorima kao što su konkurentnost, obrana i pripravnost; ističe da promicanje rodne ravnopravnosti ne bi smjelo dovesti do ograničenja ili smanjenja ulaganja u ključne sektore; poziva Komisiju da predloži konkretne mjere za poboljšanje rodne ravnopravnosti, osiguravajući pritom da se negativno ne utječe na odluke o ulaganjima;

19. žali zbog toga što zbog ex post prirode metodologije nije moguće strukturno utjecati na izradu politika u ex ante fazi ili na prikupljanje i dodjelu financijskih sredstava, što je ključno za pravilno uključivanje rodne ravnopravnosti u programe EU-a;

O širem pristupu rodno osviještenoj politici u financijskim programima EU-a

20. napominje da, osim metodologije rodno osviještene politike koja se primjenjuje na proračun EU-a, određeni programi EU-a imaju uključenu rodnu ravnopravnost u svoje pravne osnove, dok drugi to ne čine;

21. napominje da je dvojni pristup Komisije rodno osviještenoj politici, podijeljen na praćenje proračuna EU-a i postavljanje ciljeva utvrđenih u pravnim osnovama programa, koristan okvir, ali je taj pristup rascjepkan i ne utječe na sve programe u jednakoj mjeri, čime se smanjuje usklađenost pristupa EU-a rodnoj ravnopravnosti;

Zaključne napomene

22. prima na znanje procjenu Komisije o provedbi rodno osviještene politike u proračunu EU-a[11] i dijeli mišljenje da bi u preostalim godinama VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. prioritet trebao biti nastavak evaluacije programa kako bi se bolje procijenio njihov doprinos rodnoj ravnopravnosti i izvukle pouke o njihovoj provedbi, uz dobru upotrebu poboljšanog izvješćivanja o podacima razvrstanima po spolu koje se primjenjuje od 2023.; naglašava potrebu za pojačanom suradnjom sa svim državama članicama kako bi se uskladile metodologije i izbjegla bilo kakva fragmentacija u njihovim pristupima, kao i za poboljšanjem prikupljanja i objedinjavanja podataka te izvješćivanja o njima;

23. potvrđuje da, iako je metodologija koju je razvila Komisija koristan alat za procjenu doprinosa proračuna EU-a rodnoj ravnopravnosti, ona sadržava ograničenja koja predstavljaju prepreku njezinoj sposobnosti za transformativan učinak; naglašava važnost osiguravanja dostupnosti podataka i upotrebe konkretnih, mjerljivih, ostvarivih, relevantnih i vremenski ograničenih pokazatelja uspješnosti u tom pogledu;

24. naglašava da je, s obzirom na to da na proračun EU-a utječu višestruke krize i promjene u političkim prioritetima, ključno da se rodno osviještena izrada proračuna proporcionalno uključi u središte proračunskog ciklusa programa ex ante, među ostalim u novim prioritetnim područjima kao što su konkurentnost, obrana i pripravnost;

25. poziva Komisiju da razvije cjelovit i sveobuhvatan pristup izradi rodno osjetljivog proračuna te posebnu i sveobuhvatnu metodologiju

---

11 Izvješće o procjeni učinka priloženo Komisijinu Prijedlogu uredbe o uspostavi okvira za praćenje proračunskih rashoda i uspješnost te drugih horizontalnih pravila za programe i aktivnosti Unije (COM(2025)0545).

za proračun EU-a, koja će biti u potpunosti operativna od početka sljedećeg programskog razdoblja, s mogućnošću uvođenja promjena koje omogućuje njezina sposobnost utjecaja na cijeli proračunski ciklus, te da riješi probleme utvrđene u ovoj rezoluciji, kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje sredstvima EU-a;

26. ističe da bi, uz VFO, svaki instrument usvojen u skladu s člankom 122. UFEU-a također trebao primjenjivati odredbe o rodno osviještenoj politici i izradi proračuna, prema potrebi, bez mijenjanja ciljeva programa, kriterija prihvatljivosti ili kriterija za dodjelu koji su već utvrđeni u sektorskom zakonodavstvu, kako bi se na sveobuhvatan i dosljedan način pratio doprinos EU-a promicanju rodne ravnopravnosti u svim instrumentima financiranja;

27. poziva Komisiju da provede sustavne ex ante procjene učinka u kojima se analiziraju i konkretni učinci politika i mjera fiskalne politike EU-a, uključujući porezne programe i programe državnih potpora, na rodnu ravnopravnost, u skladu sa smjernicama za bolju regulativu, u cilju utvrđivanja i ublažavanja rodnih razlika; naglašava da bi također trebalo pažljivo razmotriti socijalne i gospodarske učinke poboljšane rodne ravnopravnosti, uzimajući pritom u obzir administrativne troškove za mala i srednja poduzeća;

28. podsjeća da svi zakonodavni prijedlozi EU-a moraju biti u skladu s primarnim pravom EU-a, uključujući načelo rodne ravnopravnosti; poziva Komisiju da prilikom pripreme zakonodavnih prijedloga ojača svoje ex ante procjene učinka kako bi se pažljivo razmotrili i sveli na najmanju moguću mjeru svi mogući negativni učinci na rodnu ravnopravnost u EU-u;

29. potiče Komisiju da uspostavi „mehanizam za zaštitu rodne ravnopravnosti” kao standardni dio zakonodavnih postupaka EU-a, koji bi zahtijevao reviziju svakog prijedloga za koji se analizom Revizorskog suda pokaže da ugrožava strategiju i ciljeve EU-a u pogledu rodne ravnopravnosti;

30. žali zbog neravnoteže rodne zastupljenosti među dužnosnicima i političkim predstavnicima i na razini EU-a i na razini država članica, čime se ugrožava načelo rodne ravnopravnosti u zastupljenosti;

31. poziva Komisiju da procijeni izvedivost uvođenja daljnjih mjera za rodnu ravnopravnost na upravljačkoj razini kako bi se osiguralo da svi rodovi budu dovoljno uključeni u oblikovanje politika putem ciljanih programa potpore;

32. poziva Komisiju da osigura da se minimalni udio proračuna EU-a namijeni rodnoj ravnopravnosti kao glavnom cilju (što odgovara ocjeni 2 u trenutačnoj metodologiji);

33. poziva Komisiju da analizira mogućnost postavljanja kvantitativnog cilja u sljedeće programsko razdoblje za dio proračuna EU-a kojim se

doprinosi promicanju rodne ravnopravnosti (što odgovara ocjeni 2 ili 1 u trenutačnoj metodologiji), imajući na umu da su se takvi ciljevi pokazali korisnima za unapređivanje ciljeva EU-a u području klime i biološke raznolikosti;

34. poziva Komisiju i Vijeće da poštuju odredbe utvrđene u revidiranoj Financijskoj uredbi tijekom pregovora o sljedećoj generaciji programa, odnosno da se programi i aktivnosti, ako je to izvedivo i primjereno, provode u skladu s relevantnim sektorskim pravilima, uzimajući u obzir načelo rodne ravnopravnosti i u skladu s odgovarajućom metodologijom rodno osviještene politike;

35. smatra da je vrlo važno, u skladu s revidiranom Financijskom uredbom, osigurati da sljedeća generacija programa uključuje ciljeve koji omogućuju, prema potrebi, prikupljanje podataka raščlanjenih po spolu i objedinjavanje takvih podataka u svim relevantnim programima; poziva Komisiju na daljnji razvoj i poboljšanje svoje metodologije praćenja doprinosa proračuna EU-a rodnoj ravnopravnosti, među ostalim s pomoću sustavne upotrebe digitalnih alata, kao što je umjetna inteligencija, kako bi se poboljšalo prikupljanje i objedinjavanje podataka i njihova međuprogramska analiza;

36. poziva sve relevantne aktere, uključujući Vijeće, Komisiju, organizacije civilnog društva i druge relevantne partnere, da nastoje ostvariti rodno osviještenu izradu proračuna u sljedećem programskom razdoblju;

37. poziva Komisiju da povećani dio proračuna svih vanjskih djelovanja EU-a dodijeli intervencijama kojima se doprinosi rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena te da 25 % instrumenata EU-a za vanjsko financiranje u predstojećem VFO-u dodatno namijeni promicanju rodne ravnopravnosti kao glavnog cilja; nadalje poziva Komisiju da uspostavi namjenski fond za promicanje rodne ravnopravnosti na globalnoj razini i da osigura da se mjere koje ona podupire usredotoče na pristup spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima, povećanje sudjelovanja žena u donošenju odluka, podupiranje lokalnih nevladinih organizacija pod vodstvom žena i pomoć lokalnim borkinjama za ljudska prava;

38. poziva Komisiju da postavi jasne ciljeve za sljedeći VFO u pogledu doprinosa smanjenju razlika u plaćama i mirovinama između spolova te rješavanja pitanja siromaštva žena, među ostalim poboljšanim uslugama skrbi o djeci;

39. poziva Komisiju da zajamči da se programima koje financira EU štite i promiču prava žena, s posebnim naglaskom na pristupu javnoj zdravstvenoj skrbi, skrbi o djeci te spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima;

40. poziva institucije EU-a da u skladu s načelima Direktive o transparentnosti plaća[12] analiziraju svoje moguće razlike u plaćama između spolova i izvješćuju o njima te da po potrebi poduzmu odgovarajuće mjere; ponavlja svoj poziv institucijama, tijelima, uredima i agencijama EU-a da poboljšaju rodnu ravnotežu, osobito na razini višeg rukovodstva; poziva institucije, tijela, urede i agencije EU-a da provedu analizu kako bi se utvrdila područja unutar ciklusa ljudskih resursa, od zapošljavanja do pristupa promaknućima, u kojima su takva poboljšanja najpotrebnija te da istraže mogućnost provedbe daljnjih mjera kako bi se što prije postigla rodna ravnoteža;

41. prepoznaje da rodne razlike i dalje postoje u nekoliko sektora u kojima tradicionalno prevladava jedan spol; poziva Komisiju da primjenjuje rodno osviještenu izradu proračuna i time osigura i nadzire nediskriminirajuće uvjete za pristup potrebnim programima razvoja vještina i obrazovanja za svaki spol kako bi se osigurala poboljšana rodna ravnopravnost u tim konkretnim sektorima u cilju jačanja konkurentnosti industrije; poziva na to da se posebna pozornost posveti poduzetnicama, naročito u malim i srednjim te novoosnovanim poduzećima, uključujući kroz posebno praćenje u programima kao što su InvestEU i Obzor Europa; poziva na snažnije mehanizme praćenja i izvješćivanja kako bi se osiguralo da dodijeljena sredstva uistinu koriste ženama i marginaliziranim skupinama;

°

° °

42. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

---

12 Direktiva (EU) 2023/970 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i mehanizama izvršenja (SL L 132, 17.5.2023., str. 21., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).